

Wprowadzenie

W naukach społecznych uznaje się konieczność pogłębionych studiów i badań nad młodzieżą jako głównym aktorem prospektywnych zmian, poszukującym odzworowań, kształtującym swoje odniesienia, aktualizującym wiedzę o sobie, o świecie i swoich relacjach ze światem. Tym samym problematyka młodzieży, a w szczególności współczesne badania nad kondycją młodzieży lokują się wśród najważniejszych. Stanowią one układ odniesienia dla rozważań nad przyszłością społeczeństwa, w którym fundamentalną zasadą staje się przeżywanie ambiwalencji i życie „zmianą”. Ponadto, syntezie wiedzy nad młodzieżą w odniesieniu do wybranych studiów teoretycznych i badań empirycznych musi towarzyszyć szczególnie rodzaj wrażliwości na „pułapki” w ustalaniu odpowiedzi na pytanie: „Młodzież, czyli kto? a może nawet należałoby poszukiwać odpowiedzialnego namysłu i odpowiedzi na pytanie: „Młodzieże, czyli kto?”

Na kanwie powyższych przemyśleń powstała idea niniejszego tomu jako forum dyskursu o młodzieży, którego koncentracja uwagi będzie zwrócona na wielokontekstowe rekonstrukcje teorii młodzieży przy odwołaniu się do kontekstów historycznych, orientacji poznawczych i recepcji zagadnienia. To w istocie namysł nad młodzieżą jako przedmiocie i podmiocie badań pedagogicznych – młodzież w centrum pedagogiki i w centrum permanentnej zmiany społecznej.

W humanistycznym i społecznym dyskursie istnieje wyraźne zapotrzebowanie na wiedzę o: źródłach i miejscu pedagogiki młodzieży w obszarze nauk społecznych, współczesnych nurtach rozwoju pedagogiki młodzieży, kierunkach badań nad młodzieżą, jak również ich historycznych i kulturowych uwarunkowaniach, czy też perspektywach badawczych w badaniach pedagogicznych nad młodzieżą, a także zapotrzebowanie na umiejętność: wykorzystania i integrowania wiedzy teoretycznej z zakresu pedagogiki młodzieży w celu analizy złożonych socjopedagogicznych problemów okresu adolescencji oraz prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierania ich rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych z obszaru pedagogiki młodzieży.

Tym samym, oddaję niniejszą publikację w ręce życzliwych, krytycznych i otwartych na wymiar naukowego poznania interesujących fragmentów rzeczywistości „świata młodzieży” i granic owego poznania Czytelników. Pragnę najserdeczniej podziękować Autorkom i Autorom tekstów zamieszczonych w tomie za twórczy wkład w jakość podjętych narracji. Możliwość prowadzenia dyskursu o młodzieży z udziałem znamienitych osobistości świata nauki traktuję jako wyróżnienie. Wysiłek poznawczy Autorek i Autorów, zintegrowanych w ramach prac nad tomem, którego główną osią narracji jest problematyka pedagogiki młodzieży, skierowany został również w stronę uznania postulatu wieloparadygmatyczności prowadzenia badań w obszarze pedagogiki młodzieży. Słowa wdzięczności kieruję również w stronę recenzenta, prof. Romana Lepperta, za wnikliwą i życzliwą recenzję.

Niewątpliwie przestrzeń dialogu (wokół młodzieży jako przedmiotu i podmiotu badań pedagogicznych) podjętego w tomie, a nade wszystko jego lektura, to czas sprzyjający zatrzymaniu się nad dokonaniami, zmaganiem twórczymi, z jakże złożoną materią tematu. Mam na uwadze wielość znaczeń i sensów ukształtowanych wokół pojęcia „współczesna młodzież” oraz różnorodność obszarów teoretycznych i badawczych wyznaczonych przez ten fenomen badawczy. Podejmowane w kontekście: dyskursu utopijnego (wielość orientacji teoretycznych), badawczego (różne paradygmaty badawcze), wytycznych dla praktyki, deliberatywnego (konfrontującego wielość podejść, będącego na ich styku) stanowią orientację poznawczą lokującą się wśród aktualnych, ważnych i frapujących poznawczo. Wyrażam nadzieję, iż niniejsza publikacja będzie stanowiła zachętę do dalszego studiowania dla zwiększenia świadomości i odpowiedzialności za rozwój pedagogiki (w tym pedagogiki młodzieży) jako dyscypliny naukowej i kierunku kształcenia.

Agnieszka Cybal-Michalska

Poznań, październik 2019 r.